Ч. 278. Четвер 11 (24) грудня 1903 Рік XIII.

**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция** і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 12.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в аґенциї дневників пасаж Гаусмана ч 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти політичні.

*(Справа войскова в угорскім парляменті. — Чехи а Македонці. — Папска енциклїка. — З далекого всходу.)*

В угорскій палатї послів закінчила ся вчера ґенеральна дискусия над континґентом рекрутів. Відтак забрав голос мінїстер гонведів Нирій і пояснив, длячого треба було конче задержати вояків з третого року служби поза час їх урльопу. Мінїстер сказав, що заряд войсковий не міг позбути ся вивчених вояків, не маючи на їх місце нових рекрутів; при тім зазначив він, що положене на балканьскім півострові єсть все ще дуже непевне і може зробити велику несподїванку. Мінїстер в дальшій своїй бесїдї зазначив ще раз, що армія мусить бути приготовлена на всякі несподїванки. Що до резерви запасової, то покликане єї у виїмкових случаях єсть законом дозволене; такий виїмковий случай настав як-раз тепер, бо континґент рекрутів на 1903 не ухвалений. Власти войскові були змушені видати то розпорядженє, бо треба старати ся, щоби полумінь, коли би вибухла у сусіда, не перенесла ся до нас і щоби єї можна зараз загасити. Бесїдник просив, щоби палата відкинула всї внесеня опозицийні а ухвалила континґент рекрутів. По бесїдї мінїстра промавляв ще пос. Геллебранд а відтак перервано дискусию і слїдуюче засїдане відложено на нинї.

В Празї на Софійскім острові відбуло ся онигди велике віче в справі македоньскій, а взяли в нїм участь майже всї чеські партиї. На вічу промавляли посли: Герольд, Соколь, Седляк, Бакса і Кльофач. Перший бесїдник пос. Герольд зазначив насамперед, що Славяни не уміють аґітувати в своїм інтересї. Коли в Хінї свого часу убито одного Нїмця, то се дало зараз причину до военного походу до всхідної Азиї; коли же в Македониї гинули що дня тисячі славяньскої людности, то се викликало доси лиш — паперові ноти і проєкти реформ. Посол Седляк, Старочех, зазначив, що за мало плятонїчної любови для Македонців; їм треба помагати грішми, одїжию і поживою. Пос. Бакса докоряв російскому правительству, що оно веде лиш нїмецку полїтику. В подібнім дусї промавляв також пос. Кльофач. Болгарин Мaсимов і Серб Суботіч, оба з Македониї, дякували за докази симпатиї і сочувства для Македонців. Віче ухвалило наконець резолюцию, поставлену адвокатом Черним, взиваючу ческий нарід до грошевих складок і датків поживою, білєм та одїжию для Македонців, та висказуючу сочувство повстанцям, що борють ся за свободу, народність і віру.

Римска ґазета „Osservatore Romano“ оголосила папску енциклїку: „Motu proprio“ з датою 18 с. м., в справі дїяльности християньского населеня, іменно же в Італиї. Папа накликує в нїй до згоди і мира, а відтак представляє засади, котрими повинні руководити ся католики і пригадує та вповнї потверджає вказівки, які містять ся в енциклїках Льва XIII., головно же ті, що відносять ся до християньскої демократиї. Християньским демократам в Італиї не вільно брати участи в нїякій акциї полїтичній, котра в теперішних условиях єсть заборонена всім католикам. Християньска демократия і католицка праса мусять бути послушні епископам. Папа розпоряджає, щоби всюди, де суть союзи і товариства католицкі, оголошено енциклїку та щоби католицка праса єї також оголосила. Праса католицка мусить з'обовязати ся, що буде сповняти ті засади, в противнім случаю спадає на ню інтердикт.

Відносини межи Росиєю а Японією суть дуже напружені, але поки що, бодай в найблизшім часї, не можна побоювати ся війни. З Токіо через Льондон доносять іменно, що сими днями відбула ся в тамошнім російскім посольстві конференция японьского мінїстра справ внутрішних з російским послом. Мінїстер вручив послови відповідь Японії на послїдну заяву російского правительства. Відповідь тота не має характеру ультіматум. Японія просить Росию, щоби російске правительство кілька справ порушених в російскій заяві а дуже важних для Японії, взяло ще раз під розвагу. Кажуть, що коли би Росия то зробила, то переговори мирові розпочали ся би на ново. В Льондонї суть того переконаня,

1)

## Дияманти і перли.

*(Природописно-культурна розвідка. — Написав К. Вербин).*

### I.

(Дорогоцінности сербскої королевої Драґи на продаж. — Судьба францускиx коронних ювелїв. — Дорогоцінні каменї, їх значінє і їх історія).

Під конець минувшого місяця появило ся в однім анґлійскій ґазетї слїдуюче письмо панї Христини Петровичевої, старшої сестри убитої сербскої королевої Драґи:

„Коли ми вирівнали всї рахунки і заплатили адвокатів, видано нам яко спадкоємницям королевої Драґи суму 127.000 франків (корон) і дорогоцінности королевої, з котрих богато штук бракує В наслїдок того мусимо попродати неодні річи, щоби ми мали з чого жити. Прошу Вас длятого оголосити з ласки своєї, що слїдує: Сестри нещасливої королевої Драґи продають отсї річи: Диядем з брилянтів, котрий королева мала на собі в день свого вінчаня; нараменник з брилянтів і смараґдів, який королева дістала була від російского паря яко весїльний дарунок; диядем і сербский вельон разом з цїлим сербским костюмом; брошa і ковтки з брилянтами і перлами. — Приміть нашу подяку за поміч, яку нам сим способом даєте. Христина Петрович (з роду Люневіца), ул. Петтенкофера ч. 37 в Монахові. Дня 29 падолиста 1903“.

Чи хто вже купив ті дорогоцінности, годї знати; але можна припускати, що они хиба ще найскорше дістали ся в руки якихсь ювілерів, котрі їх відповідно перероблять для дальшої продажи, бо ледви чи знайшлась би якась женщина, хоч би й якась американьска богачка, котра би схотїла брати на себе дорогоцінности, що нагадували би їй сумну і страшну судьбу, яка постигла тоту, котра перед нею носила їх на собі. Иньше дїло було свого часу з продажию францускиx коронних ювелїв. Цїсар Наполеон III по битві під Седаном дістав ся був в пруску неволю, его жена цїсарева Евгенія втекла була з Парижа і виїхала до Анґлії; замість монархії настала була у Франциї республика, а весь коронний скарб а з ним і всїлякі дорогоцінности перейшли силою історичних подій на власність найвисшої репрезентациї францускогo народу, на власність республиканьского правительства. Коли нестало корони, то і коронний скарб став ся безпредметовий а републиканьске правительство, не знаючи, що з ним робити, рішило ся его продати.

Серед як найбільших мір осторожности зроблено в Парижи 1887 виставу коронних диямантів, перел та емалий. Вистава тревала кілька днїв і кождий міг тепер оглядати ті скарби, до котрих приступ був доси многими лїтами кождому заборонений, а дня 12 мая тогож року відбула ся публична продаж. Однакож найкраcші і найцїннїйші з тих річий задержано яко власність держави для музеїв; так між иньшими славний брилянт „Реґент“, висаджену брилянтами шпаду Наполеона III., годинник послїдного альжірского Дея (володітеля), прекрасний рубін званий „Хімера“, величезну, филясто повигинану перлу і декотрі иньші. Під ту пору не було ще тілько богачів в Америцї як тепер, та й з тими дорогоцінностями не вязала ся так страшна подія як з білградскими, отже їх розкупили деякі пануючі европейскі двори, висока шляхта і банкiри. Всї ті дорогоцінности продавано на публичній лицитациї і цїна пішла була дуже високо. Так н. пр. за дві шпильки від волося роботи славного ювілера цїсарского двору, Бапста, заплачено 40.000 франків; за шліфу від горностаєвого плаща цїсаревої Евгенії також роботи Бапста 84.000 франків; за півмісяць з брилянтів до костюму Дияни, котрий цїсарева мала на собі підчас гостини султана Абдуль-Азіса в Парижи, 24.000 фр.; за уплїтку представляючу листочки суниць з 2313 брилянтами і 353 рожечками, улюблену прикрасу цїсаревої, 700.000 фр.; за нашийник 200.000 фр., за пряжку від пояса, що представляла сонце, 130.000 фр. і т. д. Загалом узискано з продажи тих дорого-

що коли би мало прийти до війни, то она розпочалась би ще перед весною. Зброєння ведуть ся з незвичайним поспіхом. Росия скріпила свої постерунки піхотою і кавалериєю, а в Порт Артурі крім торпедовців має ще 14 воєнних кораблів.

## Новинки.

*Львів дня 23-го грудня 1903.*

— **З ц. к. краєвої Ради шкільної.** II. Міністер віроісповідань і просьвіти покликав Ант. Кавецкого ц. к. окр. інспектора шкільного в Кракові, до служби в ц. к. краєвій раді шкільній і іменував членами іспитової комісиї для учителів шкіл народних в Станиславові: Володим. Марковского і Тому Марковского учителів тамошної семинариї, в Перемишли: Мар. Ґерманівну і Теоф. Тенчарівну учительки школи вправ тамошної женьскої семинариї, в Коросні: Ів. Косака і Фр. Рисевича заступників учителів тамошної семинариї.

— **Перенесеня.** II. міністер судівництва перенїс судових ад'юнктів: Ігн. Кавецкого з Монастириск до Турки, Стан. Данця з Риманова до Буківска, Тад. Малиша з Мостів до Косова, Ад. Новаковского з Обертина до Лїська, Володим. Вереша з Чесанова до Мостиск, д-ра Фрид. Розенфельда з Товмача до Тернополя, Ів. Тороньского з Козови до Ярослава, Кар. Захарясевича з Городка до Сянока, д-ра Ром. Ковшевича з Мостиск до Станиславова, Мир. Гординьского з Яворова до Ярослава, Стан. Донїхта з Рожнїтова до Лїська, Льва Тиґермана з Вишнївчика до Скольного, Теод. Норсесовича з Журавна до Косова, Волод. Волощука з Сїняви до Делятина, д-ра Тад. Ляхавця з Ст. Самбора до Войнилова, Алекс. Салька з Потока золотого до Бурштина, Людв. Радваньского з Бурштина до Богородчан, Жигм. Плянера з Турки до Товмача, Єрон. Оттогаля з Калуша до Дрогобича, Володисл. Мединьского з Радехова до Самбора, Вольфа Жарковера з Грималова до Підволочиск, Йову Візенберґа з Куликова до Стрия, Авр. Фіша з Войнилова до Дрогобича, Ром. Черлюнчакевича з Старої Соли до Чорткова, Евг. Дзеровича з Тлустого до Бурштина, Фр. Найбера з Луки до Ст. Самбора, Тад. Киселевского з Радехова до Мостиск, Йос. Войтовича з Тлустого до Яворова, Зен. Баньковского з Сокаля до Жовкви, Ад. Босаковского з Гвіздця до Заболотова і Йос. Чубатого з Заболотова до Риманова.

— **Іменованя.** Ц. к. краєва Дирекция скарбу іменувала ад'юнктами податковими: підофіцира рахункового Ів. Гарчинского, практикантів податкових: Альфр. Островского, Йос. Раєвского, Ап. Залеского, Ром. Черевку і підофіцира Йос. Скибу; дальше іменувала Дирекция скарбу провізоричними ад'юнктами податковими практикантів: Володисл. Климовича, Войт. Ґрабійого, Вас. Михасевича, Володисл. Висньовского, Марк. Жарковера, Як. Туртельтавба, Йос. Ґреґорчика. Йос. Левандовского, Герм. Брандмарка, Ром. Орищкевича, Фр. Каваляерского, Казим. Стшалковского, Салом. Фріша, Ів. Мадейского, Мак. Пекара, Риш Губачка, Стан. Пйотровского, Стан. Цанка, Ів. Кашовского і Мих. Червиньского.

— **Потверджене вироку.** Касацийний трибунал затвердив вирок львівского карного суду, яким засуджено секретаря староства в Бібрцї, Франца Вечорка на 15 місяців вязниці, его фактора Мойсея Ґотліба на 3, а диюрніста староства Мілера також на 3 місяці вязниці за те, що фальшували списи рекрутів.

— **Увязнене дефравданта.** З Бродів пишуть: Минув рік від часу, як повновластник ґр. Міончиньского з Яснищ, пов. брідского, Кохановский, утїк до Америки, укравши з каси свого пана кількадесять тисяч риньских, а утїк разом з сином. Той син бавив вже раз за океаном і повернув до вітчини лише на те, щоби забрати до Америки ще батька. Кохановский не опирав ся довго намовам сина і обікравши ґр. Міончиньского, добив ся щасливо з сином до берегів Сполучених Держав. Там загосподарували ся оба гарненько, а молодий Кохановский навіть оженив ся з якоюсь Американкою і жив з нею дуже приємно. Недавно тому батько удав ся до австро-угорского консуляту в якійсь справі. Однак тут стрітила его несподіванка, бо в австрийскім консулятї пізнали его і увязнили. Повідомлений про те ґр. Міончиньский так забажав побачити свого невірного повновластника, що вислав навіть до Америки гроші, щоби тамошні власти спровадили Кохановского назад до Галичини.

— **З Сокаля.** Дня 24 н. ст. грудня 1903 р. о годині 11-ій перед полуднем в комнатах руского касина міщаньского в Сокали відбудуть ся загальні збори філїї руского товариства педаґоґічного в Сокали. Того самого дня о 2-ій години пополудни в тих самих комнатах відбудуть ся загальні збори товариства „Шкільна Поміч в Сокали“.

— **Із Самбора.** Дня 28 н. ст. грудня 1903 о 12 годині в полудне відбудуть ся в комнатах читальні „Просьвіти“ в Самборі (напротив костела оо. Бернардинів) загальні збори товариства „Самбірскої Філїї Просьвіти“. Перед зборами о 10-ій годині рано відправить ся в тутешній парохіяльній церкві богослуженє. — Порядок дневний зборів: 1. Вступне слово, 2. справозданє секретаря і касове, 3. вибір нового виділу, 4. реферат о. Літиньского „о податках“, 4. приняте нових членів, 6. внески членів.

— **„Дурний Ясьо“ помер.** В недїлю пополудни похоронено загально знану, типову фіґуру з львівского бруку, звану „дурним Ясьом“. Покійник називав ся Ян Ліс і жив 53 літ. В остатних часах, коли ослаб, приміщено его на кошт міста в домі убогих.

— **Засуд злодія.** З Триесту доносять: Бувшого диюрніста зелїзничого Чоха, котрий в Абазії обікрав був Найдост. Архикнязя Людвика Виктора, засудив тутешний суд на 2 роки вязниці.

## Телеграми.

**Ґрац** 23 грудня. Стирийский виділ краєвий виделеґував комісию, котра має розслїдити громадску господарку в Ґрацу, де, як звістно, викрито великий дефіцит в касї громадскій. Комісия розпочала вже свою діяльність.

**Загреб** 23 грудня. Сойм ухвалив внесене в справі амнестиї для всїх засуджених і обжалованих за послїдні розрухи політичні і відрочив ся до 11 січня.

цінностий 7,207.252 франків і тоту суму зложено на проценти. Що з тими грішми роблять, не умієм на певно сказати; здає ся, що процентів від неї уживають на закупно всїляких діл штуки для музея в Луврі; ними мабуть заплачено і за звістну тіяру Сайтафернеса.

Задержані ювелї суть від того часу виставлені в кришталевих і сталевих шафках в Луврі і тепер може їх там кождий оглядати. Природописному музеєви і гірничій академії даровано для їх збірок 915 перел, 187 аметистів, 37 смараґдів і 38 топазів. Гірнича академія прийшла до того переконаня, що для неї перли до нічого не придатні, а противно гроші, які би она за них дістала, дуже би їй придали ся. Президент тої академії, Адольф Карно, брат убитого президента Карнота, рішив ся був ще торік продати ті перли, за котрі після свого обчисленя міг був дістати около міліона франків. За ті гроші хотів він оснувати три ляборатории для промислової хемії, механіки і електрики. Чи сповнило ся его бажане, не знаємо.

Оттак минув ся один із найславнійших в Европі коронних скарбів; его диаманти і перли розсипали ся по сьвіті. Але суть ще инші подібні а навіть ще більші скарби в ріжних краях, головно в Европі і Азиї, а мало що не кождий з тих камінчиків і перел, як би умів говорити, розповів би вельми цікаву історию людскої пристрасти, историю гордої слави і радости, низької підлоти і горя, ненаситної захланности, крадежі, убийства, розбою і кровавої борби. То, що нам історія записала о них, єсть без сумнїву лиш малою частиною правдивої їх історії. Але заким розкажемо ту записану історию, мусимо насамперед сказати кілька слів о тім, що то суть дорогоцінні камені і длячого они мають у людий так велике значінє, що уважають ся за найбільші скарби в сьвіті.

Дорогоцінні камені то — камені, мінерали, які лиш дуже рідко знаходять ся в природі, а котрі відзначають ся головно тим, що суть незвичайно тверді, чисті і ясні та показують таку краску, яку лиш дуже рідко коли можна побачити в такій силї і чистоті де в природі, як на тих каменях. Тота чистота і сила краски деяких каменїв стала ся причиною, що люди стали їх уживати до окраси для себе; а що штучне оброблене тих вже з природи красних камінців ще більше збільшає їх красу і додає їм блеску, то они яко штучна прикраса набирають ще тим більшої вартости, чим труднійше приходить ся їх обробити.

Межи культурними народами мабуть Інди перші зачали уживати за прикрасу того рода каменїв, бо їх край був з давен давна богатий в такі камені і они перші пізнали ся на їх красї. Та й стародавні Єгиптияни знали ся вже на тих каменях, бо они виробляли з них так звані скарабеї (рід хрущів подібних до наших жуків), котрі уважали за символ безсмертности і длятого клали їх своїм мерцям під язик. Від Єгиптиян переймили жиди звичай уживаня дорогоцінних каменїв, а їх архієреї носили на грудях дванайцять дорогоцінних каменїв, що мали з'ображати дванайцять племен. Греки в найдавнійших часах знали лиш золото і бурштин, а Римляни в часах римских цісарів уживали вже таке множество дорогоцінних каменїв і так в них любували ся, що наші часи їм ані в половині не дорівнюють. Вже Єгиптияни а опісля Греки і Римляни уміли штучно обробляти дорогі камені і так надавати їм більшої краси і вартости; она або видовбували в тих каменях якісь з'ображення н. пр. людскі голови, так, що цїла різьба творила ніби ямку, і такі камені звали ся „ґемми“ або виробляли на них з'ображення горорізьбою і такі камені звали ся „камеї“. Шлїфувати дорогих каменїв они ще не уміли; ся штука настала аж в середновічних часах а тепер дійшла вже до найвисшого степеня.

Але заким підемо дальше, мусимо сказати ще кілька слів про уживанє деяких висловів в нашій мові. Назва „дорогоцінний камінь“ може мати свое значінє лиш тоді, коли бесїда дійстно про „камінь“; перлу годі вже називати дорогоцінним каменем. Слово „дорогоцінність“ дає знов за широке понятє, бо дорогоцінностию можуть звати ся не лиш дорогі камені і перли, але й всїлякі инші річи. В нашій мові здавна уживає ся иноді слова „клейнот.“ Єсть то слово німецке „Kleinod,“ а Німці виводять его від слова „klein“ себто „малий.“ Слово „клейнот“ означає вже всяку дорогу річ зроблену головно із золота і дорогих каменїв, перел і т. п. Єсть ще инше слово, котре може означати не лиш всяку зроблену вже готову прикрасу з золота, дорогоцінних каменїв, перел і т. п. але також і сам дорогоцінний камінь, перлу і т. п. взагалї; то слово „ювель.“ Се слово французского походженя і на наш погляд надає ся для нас найлїпше, щоби ним називати загально всїлякі такі річи, як дорогоцінні камені, перли і т. п. також і предмети з них зроблені; оно надає ся ще тим лїпше, що від него можна творити ще й другі слова н. пр. „ювілер“ (той, що робить ювелї), „ювілерска штука“ і т. д. Остаточно можна би уживати обох слів: „клейнот“ на означенє дорогоцінних більших річей, для котрих дорогоцінні камені служать лиш за прикрасу і „ювелї“ на такі річи, в котрих самі дорогоцінні камені і перли творять прикрасу. — Але вернїм до нашого предмету.

Межи дорогоцінними каменями займає диямант найперше місце а то длятого, що він єсть найтвердший зі всего, що лиш єсть на сьвіті, а відтак і длятого, що із всїх дорогоцінних каменїв сьвітить ся найкрасше і найсильнійше. Греки називали его „адамас,“ се значить „непоборимий“ і гадали, що коли би

**Париж** 23 грудня. Президент Любе поручив францускому амбасадорови в Берлині зложити в его імени ґратуляцию цїсареви Вільгельмови з причини его подужаня.

**Берлин** 23 грудня. „Germania“ на основі автентичної інформациї заперечує чутку, мов би то в приватній бібліотецї папи Льва XIII. знайдено 40 міліонів лїр. Папа Пій X. назвав ту чутку сьмішною.

**Білград** 23 грудня. Говорять, що король Петро під напором заграничних держав рішив ся позбутись зі свого окруженя убийників короля і яко посередника уживає Машіна, котрий старає ся приватно наклонити других товаришів до уступленя.

## Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 22 грудня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·25 до 8·40; жито 6·60 до 6·80; овес 5·60 до 5·80; ячмінь пашний 5·10 до 5·40; ячмінь броварний 5 50 до 5·75; ріпак 9·60 до 9·80; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 7·50 до 9·50; вика 5·— до 5·25; бобик 5·40 до 5 60; гречка —·— до —·—; кукурудза нова 5 90 до 6·10; хміль за 56 кільо 160·— до 175·—; конюшина червона 55·— до 60·—; конюшина біла 65·— до 75·—; конюшина шведска 45·— до 55·—; тимотка 19·— до 21·—.

## Надіслане.

— **Перший музичний календар!** В сїм роцї появить ся перший музичний календар на рік 1904, в котрім кождий не лише музик, найде богато цікавого наукового і белетристичного материялу. Особливо той календар повинен находити ся в руках кождого руского музика і сьпівака, бо дасть єму не тільки чимало поучаючого з обсягу музики і сьпіву, але і численні а конечні для всякого музика і сьпівака інформациї. Замовляти просить ся скоро, бо на початок яко проба печатає ся релятивно невелике число примірників. Календар стоїть з пересилкою всього 1 К 10 с, а слати треба на адресу впорядчика *Р. Зарицкого*, Львів, Коперника 16 I пов.



поставити диямант на ковало і вдарити по нїм з цїлої сили молотом, то і ковало і молот розскочать ся на кусні а диямант буде цїлий; они не знали того, що якесь тіло може бути дуже тверде, але рівночасно і крихке. Они були тої думки, що диямант може розпустити ся в сьвіжій крови з барана, так само як перла в оцтї. Сей погляд був ще в середновічних часах, а учений епіскоп з Реґенсбурґа, Альбертус Маґнус гадав, що кров з барана має особливо тодї велику силу, коли баран перед тим наїв ся петрушки і напив ся вина. Так само думали в давних часах, що й огонь не може диямантови нїчого вдїяти. Тепер же знаємо вже, що диямант може в огни навіть досить легко згоріти, бо диямант нїчо иншого, як лиш чистїсенький вуголь, значить ся, він зробив ся з того самого первотворива, що й звичайний, чорний вуголь або з того, з чого зробив ся й ґрафіт, той материял, з котрого роблять наші олівцї до писаня. Як то могло стати ся, що з того самого первотворива зробили ся так дуже неподібні до себе тїла як диямант, чистий як вода, і чорний вуголь та ґрафіт — се для нас велика загадка.

Де знаходять ся диyаманти, як они виглядають в природі, як їх добувають, обрабляють і як та де головно ними торгують, се розкажемо пізнїйше, а тут приступимо зараз до істориї деяких найславнїйших диямантів. Тут лиш скажемо ще, що диямант, ошлюфований так, виглядає як би два стіжки зложені разом, з котрих один, горішний, показує чотирогранну площу, а котрих боки зложені з самих трикутників, називає ся брилянтом. Диямант важить ся на т. зв. карати, а 1 карат має звичайно 20 і пів центиґрама.

За найкрасший і найдокладнїйший брилянт уважає ся загально згаданий вже попереду диямант званий „Реґентом“ або „Пітом.“ Він важить $136^3/_4$ каратів, отже 28 ґрамів або 3 дека без двох ґрамів. Єго знайшов в 1702 р. якийсь невільник в копальни диямантів в Партлят коло Ґольконди в Індиї. Невільник той зрозумів добре, який скарб знайшов, а щоби его укрити розрізав собі ногу, обвязав рану шматами а під шматами на ранї укрив диямант і так вийшов з копальнї. Щоби диямант продати, звірив ся якомусь морякови; той взяв диямант від невільника а его самого утопив. Моряк той продав диямант Піттови, тодїшному анґлїйскому ґубернаторови форту сьв. Юрия за 1000 фунтів штерлїнґів (24.000 корон), прогуляв тоті гроші в короткім часї а відтак повісив ся. Пітт, від котрого імени той диямант названо, продав его францускій коронї за 3,750.000 франків. Диямант важив тодї 410 каратів. Єго дали шлюфувати; робота велась 2 роки і коштувала 27.000 талярів а з давного каменя остала ся лиш третина. Відлупані кусні мали все ще вартість 48.000 талярів. Підчас революциї в 1792 р. хтось був украв той диямант разом з другими, але его зараз віднайшли. Опісля република заставила его була у берлиньского купця Трескова, а коли его викуплено, украшав він ручку від шпади Наполеона I.

Найбільший із славних диямантів в Европі, **Орлов**, важить $194^3/_4$ карата. Він походить з Індиї, де був якомусь божкови всаджений замість ока; его хтось звідтам вилупив і продав перскому шахови Надірови. По убитю шаха якийсь фрацуский ґренадиєр вкрав той диямант і він переходив відтак з рук до рук аж дістав ся до російского ґрафа Орлова, котрий відпродав его царици Катерині в 1794 р. за 450.000 рублів готівкою, 4000 рублів річної ренти і надане шляхотства. Від тої пори украшає він конець берла російских царів.

(Дальше буде).

## Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1903 після середно-европ. часу

| посп. відходить | особ. відходить | Зі Львова |
|---|---|---|
| | | **День** |
| | 6·22 | До Станиславова, Підвисокого, Потутор |
| | 6·45 | „ Лавочного, Мукачa, Борислава |
| | 6·30 | „ Підволочиск, Одеси, Бродів, Гусятина |
| | 6·43 | „ Підволочиск з Підзамча |
| 8·25 | | „ Кракова, Любачева, Орлова, Відня |
| | 8·35 | „ „ Відня, Хирова, Стружа |
| | 9·05 | „ Лавочного. Калуша, Борислава |
| | 9·15 | „ Янова |
| | 9·25 | „ Самбора, Хирова |
| | 9·40 | „ Белзця, Сокаля, Любачева |
| | 10·35 | „ Черновець, Делятина, Потутор |
| | 10·40 | „ Тернополя, Потутор |
| 1·50 | | „ Підволочиск з гол. двірця |
| 2·04 | | „ „ з Підзамча, Гусятина |
| 2·40 | | „ Іцкан, Гусятина, Керешмезе, Калуша |
| 2·50 | | „ Кракова, Відня, Хабівки |
| | 3·05 | „ Стрия, Сколього лиш від $^1/_5$ до $^{30}/_9$ |
| | 3·25 | „ Ряшева, Любачева |
| | 3·40 | „ Самбора, Хирова |
| | | **Ніч** |
| 12·45 | 4·10 | До Кракова, Відня, Берлина |
| 2·51 | | „ Іцкан, Букарешту, Чорткова |
| | 6·05 | „ Станиславова, Жидачева |
| | 6·15 | „ Кракова, Відня, Берна, Хирова |
| | 6 40 | „ Лавочного, Мукача, Хирова, Калуша |
| | 7·05 | „ Сокаля, Рави рускої |
| | 9·20 | „ Підволочиск з Підзамча, Бродів |
| | 10 42 | „ Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина |
| | 10 55 | „ Кракова, Відня, Івонича |
| | 11·— | „ Підволочиск, Бродів з гол. двірця |
| | 11·24 | „ „ з Підз., Грималова, Заліщик |
| | 11·05 | „ Стрия |
| | 11·11 | „ Жовкви (лиш що неділї) |

| посп. приходить | особ. приходить | До Львова |
|---|---|---|
| | | **День** |
| | 6·10 | З Кракова |
| | 6·20 | „ Черновець, Іцкан, Станиславова |
| | 7·35 | „ Самбора, Хирова |
| | 7·40 | „ Янова на гол. дворець |
| | 7·45 | „ Лавочного, Борислава, Калуша |
| | 7·35 | „ Підволочиск на Підзамче |
| | 7·55 | „ „ „ гол. дворець |
| | 8·55 | „ Кракова, Відня, Орлова |
| | 9·55 | „ Стрия |
| | 10·55 | „ Ярослава, Любачева |
| | 11·15 | „ Станиславова, Потутор |
| | 1·25 | „ Янова на гол. дворець |
| 1·30 | | „ Кракова, Відня |
| 1·40 | | „ Іцкан, Станиславова, Чорткова, Заліщик |
| 2·15 | | „ Підволочиск на Підзамче, Гусятина |
| | 4·35 | „ Стрия, Самбора, Борислава |
| 2·30 | | „ Підволочиск на гол. дворець, Гусятина |
| | 5·06 | „ „ „ Підзамче |
| | 5·30 | „ „ „ гол. дворець |
| | 5·55 | „ Сокаля, Белзця, Любачева |
| | 5·50 | „ Кракова |
| | 5·40 | „ Черновець, Жидачева |
| | | **Ніч** |
| | 10·— | З Самбора, Сянока |
| 12·20 | | „ Черновець, Заліщик, Делятина |
| 2·31 | | „ Кракова, Відня, Орлова |
| | 3·09 | „ Тернополя, Ґрималова на Підзамче |
| | 3·30 | „ Тернополя, Грималова на гол. дворець |
| | 6·20 | „ Іцкан, Підвисокого, Ковови |
| 8·40 | | „ Кракова, Відня, Любачева, Сянока |
| | 9·50 | „ Кракова, Відня, Пешту, Сянока |
| | 9·20 | „ Іцкан, Чорткова, Гусятина |
| | 10·02 | „ Підволочиск, Бродів, Копичинець на Підз. |
| | 10·40 | „ Лавочного, Калуша, Борислава |

**ЗАМІТКА.** Пора нічна від **6** г. вечером до **5** г. **59** м. рано Час середно-европейский від львівского о 36 мін. В містї видають білети їзди: Аґенция Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красіцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52) в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

# ОГОЛОШЕНЯ.



З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).